

Miljö- och klimatpolitiskt program

Vänsterpartiet Skaraborg

Den rådande ekonomiska världsordningen med utarmning och exploatering av jordens resurser är ohållbar för jordens överlevnad. Det ekologiska fotavtrycket, den mängd resurser som människan använder på ett år, för Sverige är över tre jordklot. Om alla levde som i USA skulle det behövas fem jordklot samtidigt som Bangladesh bara använder 0,3. Trots att många länder i stil med Bangladesh har små ekologiska fotavtryck är människans totala ekologiska fotavtryck större än ett jordklot och med andra ord inte hållbart.

Utöver den överkonsumtion som detta visar på har det även kommit flera oroväckande rapporter om exempelvis klimatförändringen, utfiskning och förlust av biologisk mångfald. Frågan om miljöproblematiken går därför tvärs igenom all annan politik, det är nödvändigt att hitta politiska lösningar som ökar rättvisan i världen samtidigt som ekosystemen kan återhämta sig. Vi i Vänsterpartiet brukar prata om det som klimaträttvisa, vi vill se en hållbar utveckling som gynnar alla.

De flesta problem för miljön är globala men problemen har sin uppkomst på många små platser världen över. Framst måste övergripande beslut tas för att komma tillrätta med de globala miljöproblemen men mycket går att göra lokalt. I Vänsterpartiet i Skaraborg väljer vi att använda uttrycket global handling, vi ska agera lokalt men med fokus på att minska trycket på jorden globalt.

Detta miljöpolitiska program finns framförallt för att presentera Vänsterpartiet i Skaraborgs syn på miljöproblematiken, vilka frågor vi tycker är viktigast och hur vi vill arbeta för att nå framåt i handling. Genom att kort presentera vad vi vill jobba med är det också en inbjudan till andra organisationer att söka samarbete inom dessa frågor. I Skaraborg som jordbruksregion ser vi en stor potential i att skapa förutsättningar för framtida generationer till en hållbar värld samtidigt som det finns goda utvecklingsmöjligheter i regionen när vi skapar framtidens samhälle.

Att utveckla lokalsamhället är en väg att gynna en hållbar utveckling. En miljöpolitik som ger jorden möjligheter att återhämta sig är också en politik som gynnar den lokala tillväxten och det kan gynna Skaraborgs kommuner.

De områden som vi väljer att fokusera på och där vi presenterar förslag är; Transporter, Matfrågan, Energi, Avfall och Rent vatten. Klimatfrågan är en viktig fråga som går som en röd tråd genom all den politik som måste genomföras de närmaste åren.

Bättre järnväg och kollektivtrafik med lägre priser

Samhället är beroende av ett fungerande transportsystem och mängden transporter ökar varje år. Det både transporter för människor och godstrafik som behövs och som ökar. Att minska transporterna är en av utmaningarna, varken väg- eller järnvägsnät kommer att räcka till i framtiden. Många har fått uppleva både tågförseningar och bilköer vilket visar på att det finns många flaskhalsar i transportsystemet som måste byggas bort om vi inte klarar av att minska transporterna. En välfungerande och genomtänkt stadsplanering ska främja ett minskat transportbehov och stimulera hållbara transportsätt som gång- och cykel.

Utmaningen på transportområdet är att få transporter som sliter mindre på miljön. Det handlar om att flytta godstransporter till tåg och båt, att ha en fungerande kollektivtrafik med pålitliga och snabba transporter så att persontransporter byts till kollektiva resor. Det handlar också om att få fler att cykla, gå och helt undvika resor genom exempelvis webbmöten och arbete hemifrån. En annan viktig del är att byta bränslen från fossila till förnyelsebara, här finns goda utvecklingsmöjligheter för framförallt lantbruket i Skaraborg att bli en leverantör av förnyelsebara bränslen som biogas och biodiesel.

I Skaraborg har vi goda kommunikationsmöjligheter både med tåg och vägnät med bland annat västra stambanan mellan Sveriges största städer genom regionen. Det är ett läge som vi ska dra nytta av men vi ska dra nytta av det så att det också gynnar framtida generationer.

Vänsterpartiet i Skaraborg arbetar därför för:

- *Mer finförgrenat kollektivtrafiknät och tätare turer*
- *Utbyggnad av linjer och stopp mot nedläggningar av exempelvis Karlsborgsbanan*
- *Enklare och billigare att åka kollektivt*
- *Låga priser för ungdomar och pensionärer ska prioriteras*
- *Ett förenklat biljett- och prissystem, ex återinförande av 20-dagars-kortet*
- *Lokala bränslen till lokaltrafiken*
- *Stadsbussar ska drivas på biogas*
- *Elektrifiera Kinnekullebanan med lokal vindkraft i ledningarna*
- *Biogasmackar och elladdstationer i varje kommun*
- *Kommunala bilpooler*

Mer ekologisk och närproducerad mat med mindre kött

Mat har en central roll i människors liv och i den skaraborgska ekonomin då jordbruket är centralt i regionen. Mat har en stor påverkan på klimatet och produktion av mat påverkar den biologiska mångfalden. Att direkt säga vad som är bäst för miljön vad gäller mat är inte självklart då det är många faktorer som påverkar varandra. Ofta brukar man prata om ekologiskt och närproducerat som en god start. Det ekologiska garanterar att mindre gifter sprids från jordbruket och närproducerat att transporterna minskar samtidigt som det är enklare att kontrollera ursprunget. En bra tillsyn av livsmedelsproduktionen och djurhållningen är viktig och det är lättare att kontrollera om livsmedel är producerade nära.

Att satsa på närproducerat gynnar dessutom den lokala ekonomin även om EU inte tillåter oss att i det offentliga köket prata om närproducerat, men många kommuner satsar ändå på närproducerat. Importerade varor som fodersoja och palmolja är stora miljöförstörare där de odlas. Importen måste minska – vi har inhemska grödor som kan ersätta dessa.

Kött har en stor påverkan på klimatet och är ekologiskt kostsamt att producera, jordens åkerareal räcker till fler om vi äter mer vegetabilier, det är därför viktigt att hitta vägar för att minska köttkonsumtionen. I ett kretsloppsjordbruk har djuren en central roll och detta kött är därför bra för jordbruket men att bara äta denna typ av kött innebär ändå att vi måste minska mängden konsumerat kött.

Naturbruksperspektivet är viktigt för att minska storskaligheten. Där förordas småskalighet och att landsbygdsbefolkningen och inte storföretag har makt över skog och jord.

Vänsterpartiet i Skaraborg arbetar för:

- *Mer säsongsanpassad, ekologisk och närproducerad mat*
- *Krav på ekologisk och närodlat mat i den offentliga sektorn*
- *Recept utifrån säsong i de offentliga köken*
- *God livsmedel- och djurkontroll*
- *Ökad konsumtion av vegetabilier*
- *Mer vegetabilier i maten som serveras i offentliga kök*
- *Strävan mot att vegetarisk mat alltid finns tillgänglig som alternativ i offentlig sektor*
- *Vegetarisk dag i offentlig sektor*
- *Nätverk bland kostpersonal för att få fram mer gröna recept*

Lokal, förnyelsebar och ren energi

Skaraborg har goda möjligheter till att producera förnyelsebar och ren energi. Ett uthålligt jord- och skogsbruk är basen i framtidens energisystem. Kraftvärme med lokal bioenergi. Biogas med råvaror från jordbruket, avloppsvattnet och hushållssopor. Ovanpå det finns det bra lägen för vindkraft och en solinstrålning som kan ge både värme och el. Skaraborg bör kunna vara inte bara självförsörjande utan också exportera energi. Det är en möjlighet att bli en grön region men också att både privata och kommunala entreprenörer kan tjäna pengar.

En förutsättning för en grön region är att slöseriet av energi minskar, det första som behöver göras är en rejäl satsning på energieffektivisering, både i det offentliga, hos företag och i privathushåll. Vänsterpartiet i Skaraborg tror att en satsning på att hushålla med energin bäst kan genomföras om energibolagen är offentligt ägda med direktiv för att minska energianvändningen och bidra till en grön omställning. Ett privat bolag som tjänar pengar på att sälja energi är förmodligen mindre angeläget om att spara energi.

Vänsterpartiet i Skaraborg arbetar för:

- *Nej till uranprospektering/uranbrytning och nej till kärnkraft*
- *Energieffektivisering*
- *Mer resurser till energi- och klimatrådgivning*
- *Energisparkampanj i regi av kommunalförbundet*
- *Kommunalt och kooperativt ägande av energibolagen*
- *Ledande för en grön omställning*
- *Satsning på energieffektivisering hos kunder*
- *Lokala råvaror till exempelvis kraftvärme*
- *Kommunalt ägd vindkraft*
- *Solceller och solfångare på offentliga byggnader*
- *Satsa på produktion av biogas*
- *Stöd till lantbrukare*
- *Stöd till nätverk*
- *Rötning av restprodukter på reningsverk och av matavfall*

Mindre avfall

Den självklara hierarkin för avfall är; (1) Förebygga uppkomst av avfall, (2) Återanvända, (3) Materialåtervinna, (4) Energiåtervinna, (5) Deponera. Idag är det alltför lite av allt avfall som verkligen återanvänds. Vi i Vänsterpartiet vill se att det vid varje återvinningscentral finns en återanvändningsstation där mindre defekta husgeråd, kläder mm kan tas omhand för att repareras och återanvändas i ett annat hem. Vi vill verka för att den materiella konsumtionen minskar, både den offentliga och den privata.

Tillsynen av producenter i kommunerna ska hållas på en hög nivå så att alla producenter även ser till att deras förpackningar tas omhand på ett godtagbart sätt och att producenterna pressas till att minska mängden förpackningsmaterial.

I större bostadsområden ska källsortering alltid finnas och alla medborgare ska ha möjlighet att enkelt kunna ta sig till en källsorteringsstation. Dessa ska skötas på ett acceptabelt sätt så att alla som besöker dessa ska känna trivsel.

Alla kommuner ska erbjuda sina invånare möjlighet att källsortera sitt matavfall.

Vänsterpartiet i Skaraborg arbetar för:

- Återanvändning och återvinning
- Återanvändningsstation på återvinningscentraler
- Mer återvinning i bostadsområden
- Enkelt tillgängliga återvinningsstationer
- Källsortering av matavfall i regi av kommunen
- Minskade förpackningsmängder
- Tillsyn av producenter
- Stöd och råd till producenter för att minska deras förpackningar
- Retursystem
- Stöd och råd till mataffärer för att minska mängd förpackningar

Rent vatten och stor biologisk mångfald

Vi tar ofta för självklart att vi alltid ska ha tillgång till rent och friskt vatten.

Bekämpningsmedelsrester och närsalter påverkar kvaliteten på vårt dricksvatten och naturmiljön. I en jordbruksregion som Skaraborg påverkas våra vattendrag, sjöar och enskilda brunnar av läckage av närsalter och bekämpningsmedelsrester. Produkter med komplexa miljökonsekvenser som exempelvis läkemedel, tvättmaskiner med silverstavar, luktfria sockor, bekämpningsmedel och tryckimpregnerat virke till trädgården sprids i större omfattning. Dessa produkter har en negativ påverkan på vårt värdefulla vatten och den biologiska mångfalden.

Någon form av sötvattenscoach skulle förmodligen göra stor nytta i kommunerna med vägledning kring vattenfrågor, både i konsumentledet och vid planeringsarbetet i kommunerna.

Med placeringen mellan Vänern och Vättern har Skaraborg en viktig del i färskvattenförsörjningen för många människor. Fritidsbåtar släpper ut stora mängder onedbruten bensin och PAH-oljor som redan i små mängder kontaminerar stora vattenvolymer.

Vänsterpartiet i Skaraborg vill att

- Kommunerna verkar för att minimera hårdgjorda ytor i städerna
- Ökad information för att skapa en förståelse den egna konsumtionens påverkan på vattenmiljöerna. (biltvätt på hårdgjorda ytor, kemiska produkter m.m)
- Inga bombövningar tillåts i Vättern